

VII

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО В УКРАЇНІ: ТРАДИЦІЇ І СУЧАСНІСТЬ”

/Матеріали пленарного та секційних засідань/

Київ

Рідний край

1995

VII Всеукраїнську наукову конференцію
з історичного краєзнавства проводять:

Інститут історії України Національної академії наук
України

Головна редакційна колегія науково - документальної серії книг
“Реабілітовані історією”

Виконком Черкаської обласної Ради

Всеукраїнська спілка краєзнавців

Міністерство освіти України

Міністерство культури України

Національна комісія з питань повернення культурних цінностей
при Кабінеті Міністрів України

Український фонд культури

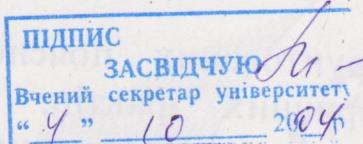
Українське товариство охорони пам'яток історії
та культури

Черкаський державний педагогічний інститут

Редакційна колегія:

П.Т.Тронько (голова), Л.А.Гречина, Т.Ф.Григор'єва (відповід.
секретар), Ю.З.Данилюк, А.І.Кузьмінський, А.Г.Морозов,
О.Г.Перехрест, Є.М.Скляренко, А.Ю.Чабан (заступник голови).

журала" за 1963 рік, вказує на наявність такого зображення (лук зі стрелою) на трьох прапорах війська Богдана Хмельницького. Відомо що Іван Сірко брав участь в визвольній війні 1648-1654 років і таким чином можна припустити, що на його особистій печатці було зображення лука зі стрілою.

Бондаренко Г.В. (Луцьк)

ШКІЛЬНОМУ І ВУЗІВСЬКОМУ ІСТОРИЧНОМУ КРАЄЗНАВСТВУ - ДОКУМЕНТАЛЬНУ ОСНОВУ

Документальне забезпечення шкільного та вузівського курсів історичного краєзнавства стає особливо необхідним сьогодні, в час національно-культурного відродження і вимагає розробки основних концептуальних принципів створення хрестоматії та збірників документів і матеріалів. Підготовка документальних видань вимагає цілеспрямованої, планової роботи під державним контролем та посередництвом, з залученням зацікавлених установ та спонсорів. Такі видання допоможуть збереженню історичної пам'яті, формуванню національної свідомості та історичного мислення.

В основу формування хрестоматії чи науково-документальних збірників можуть бути покладені такі концептуальні положення:

1. Підбір документів і матеріалів, зокрема актових джерел, спогадів, статистики тощо з неодмінним дотриманням принципу історизму і на основі теорії історичного пізнання та глибокого наукового дослідження і вивчення історії краю.
2. Узгодження хрестоматійних матеріалів з програмами, концепціями розвитку національної школи та освіти і вузівської історичної науки. Документальне забезпечення 14 уроків шкільного курсу історичного краєзнавства.
3. Чітка періодизація історії краю на тлі державної, європейської і світової історії та її дотримання при формуванні документальних збірників для навчального процесу.
4. Збереження специфіки у відтворенні історії краю при залученні та відборі вітчизняних і зарубіжних, відомих та нових документів і матеріалів, публікацій попередніх часів. Використання археологічних знахідок матеріальної і духовної культури та інших джерел.
5. Включення на допомогу учням, студентам і вчителям матеріалів з питань хронології, метрології, геральдики, нумізматики тощо.

6. Визначення кваліфікованих авторів та виконавців планів-проєктів збірників і хрестоматій. Використання українських та зарубіжних інформаційних матеріалів, покажчиків, бюллетенів, каталогів і картотек різних бібліотек, архівів, музеїв, тощо, котрі стосуються історії краю.

7. Підготовка науково обґрунтованих пояснень, коментарів, посилань щодо окремих історичних фактів, подій, осіб та документів, з обов'язковим врахуванням і дотриманням принципу історизму в оцінках та характеристиках. Залучення з цією метою кваліфікованих спеціалістів та науковців різних галузей знання.

8. Складання довідково-бібліографічного апарату для документальних видань з історії краю: предметного, іменного та географічного покажчиків, краєзнавчої бібліографії.

9. Включення на основі наукової періодизації літопису подій історії краю у контексті вітчизняної та світової історії.

Реалізація і подальша розробка викладених вище положень сприятимуть появі оригінальних і потрібних для школи і вищих навчальних закладів документальних видань з історичного краєзнавства, яких не вистачає, щоб навчати і виховувати на власній історії та історичному досвіді попередніх поколінь.

Документальне забезпечення історичного краєзнавства дозволить краще зрозуміти історичний процес, виховати любов до рідної землі, сформувати світогляд молоді історично обґрунтовано та аргументовано. Тому, підготовка таких видань є необхідною справою національно-державного значення і варта всебічної підтримки.

Демиденко Т.П. (Полтава)

ВИХОВНІ ІДЕЇ Г.І.ВАЩЕНКА У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ-КРАЄЗНАВЦЯ

В умовах становлення незалежної України йде пошук виховного ідеалу як мети суспільного виховання і, зокрема, як мети національної школи. У цій роботі ми відчували б себе безпорадними без вивчення минулого життя нашого народу, історії розвитку його культури, шкільництва, педагогічної теорії. Значний інтерес у цьому відношенні становлять праці видатного українського вченого, педагога і психолога Г.І.Ващенка (1879-1967 рр.) - уродженця Полтавщини, колишнього викладача, завідувача кафедрою педагогіки Полтавського педінституту, у повоєнні роки - професора